

TÜRKİYAT UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ TARAFINDAN “BİLGE KAĞAN’IN TAHTA OTURUŞUNUN 1300. YILI VE ORHUN ANITLARI” SEMPOZYUMU DÜZENLENDİ

Fulya AKMAN ACUNGİL*

Gazi Türkiyat, Bahar 2017/20: 245-248

Gazi Üniversitesi 90. Yıl Etkinlikleri kapsamında Türkiyat Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin kuruluşunun 10. yılı münasebetiyle düzenlenen Bilge Kağan’ın Tahta Oturuşunun 1300. Yılı ve Orhun Anıtları Sempozyumu, 20 Nisan 2017 tarihinde Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Mimar Kemaleddin Salonu’nda tek oturum hâlinde gerçekleştirildi.

Türkiyat Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Hülya Kasapoğlu Çengel, Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Refik Turan, Gazi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim Uslan’ın açış konuşmaları yaptığı sempozyuma; Prof. Dr. Hülya Kasapoğlu Çengel, Prof. Dr. İlhami Durmuş, Prof. Dr. Ahmet Taşağal ve Prof. Dr.

* Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Ankara/Türkiye. fulyaakman@gazi.edu.tr

Saadettin Yağmur Gömeç bildirileriyle katıldılar. Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun'un oturum başkanlığında gerçekleşen toplantı; yine Ercilasun'un yaptığı değerlendirme konuşması ile sona erdi.

Sempozyumun ilk açış konuşmasını Türkiyat Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Hülya Kasapoğlu Çengel yaptı. Çengel konuşmasında; 716 ile 734 yılları arasında Türk Kağanlığı tahtına oturmuş, 17 yıl kağanlık yapmış kudretli devlet adamı Bilge Kağan'ın, Gazi Üniversitesi'nin ev sahipliğinde düzenlenen bu sempozyum ile anılmasının çok anlamlı olduğuna değinerek "Bilge Kağan'ın tahta oturmasının 1310, 1320, 1330. yılları belki bu kadar anlamlı olmayacak, 1350'yi biz göremeyeceğiz. Ümit ederim ki bizden sonraki nesiller, bizim öğrencilerimiz, çocuklarımız 1350'yi, 1400'ü kutlarlar"

sözleriyle bu toplantının önemini bir kez daha vurguladı. Gazi Üniversitesi'nin kuruluşunun 90. yılı, Türkiyat Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin kuruluşunun 10. yılı ve Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nün kuruluşunun 30. yılını bu toplantı münasebetiyle idrak etmekten duyduğu mutluluk ve gururu dile getiren Çengel; konuşmasını Ötkür'den okuduğu bir rubai ile sonlandırdı.

Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Refik Turan, Bilge Kağan'ın devrini, şahsiyetini, devletini öğrenmenin tıpkı Yunus Emre'nin "İlim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir, sen kendini bilmezsen, bu nice okumaktır" sözlerinde olduğu gibi "kendimizi öğrenmek" demek olduğunu ifade etti. Kâşgarlı'nın "Tanrı iktidar güneşini Türk burçlarına doğdurdu, diğer milletleri tıpkı gezegenler gibi onların etrafında döndürdü" sözlerini de hatırlatan Turan, Türk devletlerinin devamlılık arz ettiğini, Büyük Selçuklu'da da Osmanlı'da da Bilge Kağan'ın izlerini görebileceğimizi belirtti.

Gazi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim Uslan, büyük ve köklü bir millet olduğumuzu, bu köklü tarihimizde pek çok büyük liderin yaşadığına değindi ve bu liderlerden bazılarını diğerlerinden ayırt eden hususun halkını

esarettten kurtarmak olduğunu ifade etti. Milletimizi Çin esaretinden kurtaran Kutluk Kağan'ın oğlu Bilge Kağan'ın da bu mücadelenin örneklerinden ve simge isimlerinden biri olduğunu belirten Uslan, "köklü tarihimizde milletini esarettten kurtaran Bilge Kağan'ın duruşunu 'Ya İstanbul beni alır ya ben İstanbul'u' diyen Fatih Sultan Mehmet'te, 'Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir ileri' diyen Mustafa Kemal'de, 15 Temmuz'da halkı caddelere, sokaklara çağıran ve 'Bu halka diz çöktüremeyeceksiniz' diyen Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'da gördük" dedi.

Açış konuşmalarının ardından oturum başkanı Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun bildirimlerini sunmak üzere konuşmacıları davet etti. Prof. Dr. Hülya Kasapoğlu Çengel "Orhun Anıtları Hakkında", Prof. Dr. İlhami Durmuş "Kalıntı ve Buluntuları Işığında Bilge Kağan ve Költigin Anıtlıkları", Prof. Dr. Ahmet Taşağıl "Gök Türklerin Türk Tarihindeki Yeri", Prof. Dr. Saadetin Yağmur Gömeç ise "Bilge Kağan'ın Hazinesi" başlıklı bildirimlerini sundular.

Oturum sonunda bildirimler üzerine bir değerlendirme konuşması yapan oturum başkanı Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun, konuşmalar esnasında Türk kelimesinin ne kadar çok geçtiğine dikkat çekerek Orhun Anıtları'nda 72 kez Türk kelimesinin geçtiğini, Çin belgelerinde bu sayının çok daha fazla olduğunu ifade etti. Orhun Anıtları'nın sadece Türk lehçelerine değil; Fransızca, Almanca, İngilizce, Macarca, Çince gibi pek çok dile çevrildiğini belirten Ercilasun, anıtlara dünyada da büyük

önem verildiğini vurguladı. Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun konuşmasının sonunda konuşmacılar için hazırlanan teşekkür belgelerini takdim etti.

Sempozyumun ardından Hacettepe Üniversitesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü yüksek lisans öğrencisi Halmurat Maksat, Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi Kazak Edebiyatı doktora öğrencisi ve ayıs akını Bekarys Nurimanov, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırma Enstitüsü doktora öğrencisi Nükhet Okutan; *Ağajay Altay, Dombıra, Alıp Huttığ Çonım, Jerim, Homusım* gibi Türk dünyasına ait şarkıları seslendirdiler.